Funding Services/MHI 9.02.2023 BFRK/3/060/2021/ID30056120

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Asia: EJ 12/2022 vp - E 31/2022 vp E-jatkokirje; Tilapäisten kriisiajan valtiontukipuitteiden (mahdollinen) muuttaminen

Business Finlandin lausunto

Suomen ja Euroopan on satsattava yritysten uudistumiseen

Innovaatiot ovat tutkitusti tärkein kestävän kasvun lähde. Suomessa vuoden 1860 jälkeen talouskasvusta kaksi kolmasosaa on syntynyt ideoista ja yksi kolmasosa koulutuksesta. Kiinteän pääoman osuus on ollut vähäinen. Jotta Suomen talous pysyy kestävällä pohjalla, on ensiarvoisen tärkeää luoda hyvä ympäristö tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnalle (tki) ja panostaa riittävästi julkista rahaa tki-toiminnan tukemiseen.

Innovaatiotoiminta tarvitsee julkista tukea kolmesta syystä: 1) innovaatiotoiminnan riskit ovat sellaiset, ettei riittävää yksityistä rahoitusta ole saatavilla, 2) on tarpeen varmistaa yhteiskunnan kannalta tärkeiden vaikutusten syntyminen – esimerkiksi uusien tärkeiden kyvykkyyksien kehittäminen ja ratkaisujen saaminen viheliäisiin ongelmiin, kuten ilmastonmuutokseen tai kansanterveysongelmiin ja 3) yksityiset toimijat eivät pysty investoimaan tarpeeksi laajan, luottamukseen perustuvan ja yhteisen tavoitetilan jakavan verkoston synnyttämiseen, jolla olisi suurin mahdollinen vaikutus kansantalouden kehittymiseen.

Julkinen tki-rahoitus synnyttää kokoaan suurempia hyötyjä. Tki-kannusteiden vaikutuksista on vuosikymmenten ajalta vahvat näytöt. Esimerkiksi viime vuonna julkaistu selvitys Tekesin rahoittamista hankkeista osoitti, että julkinen tki-rahoitus lisäsi yritysten tki-työntekijöiden määrää keskimäärin 16 prosenttia kuuden vuoden ajanjaksolla. Julkista tki-rahoitusta saaneiden yritysten tki-intensiteetti nousi keskimäärin noin 30 prosenttia tki-tuen saamista seuraavina vuosina. Yhden prosentin kasvu tki-tukieuroissa nosti otoksen yritysten tki-intensiteettiä noin 2,5 % ja vaikutuksen kesto oli vähintään 8 vuotta.

Business Finlandilla on keinot tukea uudistumista

Eurooppalaiset valtiontukisäännöt, erityisesti kunhan yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen EU:n vihreän siirtymän tavoitteita tukeva uudistus saadaan voimaan ja vietyä kansalliseen säädöstöön, antavat monipuoliset keinot kannustaa yritysten kunnianhimoista tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa. Kun vielä lähdetään liikkeelle kohti t&k:n neljän prosentin bruttokansantuoteosuutta, on syytä olettaa, että myös rahoitusresurssit tarkoitukseen ovat jatkossa kunnossa.

Tuotannollisten investointien massiivinen tukeminen huolettaa

Kuten valtioneuvoston kirjelmässä todetaan, yritysten tuotannollisten investointien suurimittainen tukeminen myös vaurailla alueilla aiheuttaa ilmiselvän kilpailun vääristymisen uhan. Jos tällaiseen toimintaan mennään globaalin kilpailun perusteleman, on ehdottoman tärkeää, että tuki on väliaikaista ja tarkasti ja oikein perustein kohdennettua, esimerkiksi todellisella delokalisaatiovaaralla Euroopan talousalueen ulkopuolelle. Ei ”valkoista shekkiä” jäsenmaille.